

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

Παρατίθενται ολόκληρα τα αποσπάσματα. Οι μαθητές/μαθήτριες μπορούν να τα καταγράψουν συντομευμένα, επισημαίνοντας την αρχή και το τέλος τους με ενδιάμεσα αποσιωπητικά.

- α)** Λάθος. «[...]οι χελώνες καρέτα καρέτα, που κολυπούσαν στα νερά του κόλπου του Λαγανά στη Ζάκυνθο, είδαν τη θάλασσα άδεια από σκάφη και ανθρώπους, και κινήθηκαν με άνεση προς τα ρηχά και πιο θερμά νερά, όπου οι θηλυκές χελώνες συναντούν ένα πιο ευνοϊκό περιβάλλον για να ωριμάσουν τα αυγά τους. Οι καρέτα καρέτα παρέμειναν στα θερμότερα ύδατα όσο χρειαζόταν, καθώς δεν υπήρχε ανθρώπινη όχληση λόγω πανδημίας.»
- β)** Σωστό. «Οι χελώνες από τα μέσα Ιουνίου βγαίνουν στα ρηχά του κόλπου του Λαγανά, στα 100 μέτρα από την ακτή, όπου το βάθος παραμένει ένα μέτρο και τα νερά είναι σημαντικά πιο ζεστά. Η αυξημένη θερμοκρασία διευκολύνει την ανάπτυξη των αυγών τους.»
- γ)** Σωστό. «Η περίοδος αυτή έδειξε πως οι θαλάσσιες χελώνες μπορούν να αντιλαμβάνονται αλλαγές στο επίπεδο της ανθρώπινης πίεσης και να προσαρμόζουν ανάλογα την κατανομή τους.»
- δ)** Λάθος. «Τα Μ.Μ.Ε. άρχισαν να ασχολούνται με τις κακοποιήσεις των ζώων όταν δυνάμωσε το φιλοζωικό κίνημα της χώρας κυρίως λόγω της λειτουργίας του facebook και των άλλων μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Τα νέα μέσα έδωσαν αυτονομία στους χρήστες, καθώς τους επιτρέπουν να δημοσιοποιούν –χωρίς διαμεσολαβητές– τι βλέπουν καθημερινά και φυσικά να οργανώνονται και να αντιδρούν, καθώς μιλάμε για ένα τεραστίων διαστάσεων κοινωνικό πρόβλημα.»
- ε)** Λάθος. «Δυστυχώς είναι λίγοι οι δημοσιογράφοι οι οποίοι αναφέρονται στα δικαιώματα των ζώων και στο δικαίωμα τους στη ζωή χωρίς πόνο και χωρίς εκμετάλλευση. Είναι λίγοι εκείνοι που αναφέρονται στη νομοθεσία και τις διεθνείς συνθήκες που τα προστατεύουν, τουλάχιστον στα χαρτιά, από την ασυδοσία του ανθρώπου. Είναι λίγοι

αυτοί που αναφέρονται στην ανάγκη να διδαχτούμε τη συμβίωση με τα άλλα πλάσματα, στην ανοχή του διαφορετικού [...].

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

Το «όταν» δηλώνει χρόνο και το «όμως» αντίθεση. Με την παρουσία τους συνδέουν την περίοδο λόγου στην οποία ανήκουν με την προηγούμενη. Ο συντάκτης έχει ήδη επισημάνει ότι οι χελώνες καρέτα καρέτα τον Ιούνιο πλησιάζουν προς τις ακτές του κόλπου του Λαγανά, στα ρηχά θερμά νερά, για να γεννήσουν τα αυγά τους. Με το «όταν» που ακολουθεί, γίνεται μετάβαση σε μια νέα χρονική στιγμή, στον Ιούλιο, κατά τη διάρκεια του οποίου η Ζάκυνθος, και ειδικά η παραλία του Λαγανά, γεμίζει τουρίστες. Χρησιμοποιώντας παράλληλα και το «όμως» ο συντάκτης τονίζει ότι η νέα συνθήκη που επικρατεί στον Λαγανά τον Ιούλιο λειτουργεί «αντιθετικά» ως προς την προηγούμενη, αφού η μαζική άφιξη των τουριστών αναγκάζει τις χελώνες να απομακρύνονται από τις ακτές, στις οποίες είχαν πλησιάσει, και να πηγαίνουν σε βαθιά κρύα νερά.

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

Ενδεικτικές ομοιότητες:

- Και τα δύο κείμενα αναφέρονται στη βλαπτική δράση του ανθρώπου απέναντι σε ζώα.
- Και στα δύο κείμενα, είτε άμεσα είτε έμμεσα, ο δέκτης προτρέπει να ενεργήσει υπέρ της προστασίας των ζώων (Κείμενο 1: «Πρέπει να προσέχουμε ιδιαίτερα μέχρι τα μέσα Ιουλίου, που ωριμάζουν τα αυγά τους». Κείμενο 2: «Γι' αυτό και εμείς στο www.zoosos.gr βρισκόμαστε στο πλάι αυτών των λίγων συνανθρώπων μας, οι οποίοι παλεύουν για να βοηθήσουν τα άλλα είδη [...]. Υποστηρίζουμε δε με θέρμη την άποψη ότι η δημοσίευση είναι η ψυχή της δικαιοσύνης»).

Ενδεικτικές διαφορές:

- Το Κείμενο 1 αναφέρεται αποκλειστικά στις χελώνες καρέτα-καρέτα, ενώ το Κείμενο 2 σε μια ευρύτερη ομάδα ζώων που συνδέονται με την καθημερινότητα του ανθρώπου.
- Στο Κείμενο 2 περιγράφεται η συνειδητή κακοποιητική συμπεριφορά του ανθρώπου προς τα ζώα, ενώ στο Κείμενο 1 γίνεται λόγος για το πώς ο άνθρωπος λειτουργεί βλαπτικά προς τα ζώα (τις χελώνες) χωρίς να έχει πρόθεση για κάτι τέτοιο.

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Το ποίημα αναδεικνύει την ανάγκη να επιστρέψει ο άνθρωπος στη φύση και να ξαναχτίσει τη σχέση του μαζί της. Το ποιητικό υποκείμενο μάς μεταφέρει σε μια «όχθη υγρή», μιας λίμνης ή ενός ποταμού. Εκεί ξεκινά έναν διάλογο με κάποιο πρόσωπο –ίσως εμάς τους αναγνώστες– το οποίο προτρέπει να περάσει οπωσδήποτε στην απέναντι όχθη από τον μοναδικό διαθέσιμο δρόμο, έναν δρόμο «απατηλό» και βουτηγμένο «στο αίμα»: «πρέπει να τον περάσεις (τον δρόμο)», «να διαβείς

αντίπερα», «να ξαναβρείς τους συντρόφους σου» (προτρεπτική υποτακτική σε β' ενικό), όσους είχε και έχασε: «άνθη πουλιά ελάφια, μιαν άλλη θάλασσα» –δηλαδή φυτά, ζώα, νερά– και μια «απαλοσύνη», μια γαλήνη που μόνο η φύση μπορεί να μας εξασφαλίσει. Ο δέκτης βέβαια δε φαίνεται εντελώς αποκομμένος από τη φύση, στοιχείο που οπτικοποιείται με υπερρεαλιστικές εικόνες: μέσα στα μάτια του «έχτισε ένας αητός τη φωλιά του», στα δε χείλια του γράφτηκε το όνομά του από έναν κεραυνό. «Μα» αυτά φαίνεται πως για το ποιητικό υποκείμενο δεν είναι αρκετά (αντίθεση). «Τι να μου κάμουν» όλα αυτά», αναρωτιέται. Αυτό που απαιτείται είναι η ουσιαστική επανένωση με τη φύση. Οι μαθητές / μαθήτριες, ζώντας σε μια εποχή που η οικολογική κρίση είναι ευρεία, αναμένεται να ταχθούν υπέρ της επιστροφής στη φύση και να αποδεχτούν την «προτροπή» του ποιητικού υποκειμένου να περάσουν στην «απέναντι όχθη». Φυσικά κάθε διαφορετική άποψη, με την αντίστοιχη τεκμηρίωση, θα πρέπει να γίνει αποδεκτή.